

II. ULUSAL TAŞKIN SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Günlük hayatı, ekonomik ve ticari faaliyetleri olumsuz yönde etkileyen ve son yıllarda etkisini daha fazla hissettiren taşkınlar konusunda toplumsal hassasiyetin gelişmesini sağlamak ve halkı bilinçlendirmek amacıyla, birincisi 10 - 12 Mayıs 2006 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen Ulusal Taşkın Sempozyumu'nun ikincisi Çevre ve Orman Bakanlığı'nın koordinasyonunda DSİ, AGM ve DMİ Genel Müdürlükleri'nin katkısı ile 22 - 24 Mart 2010 tarihleri arasında Afyonkarahisar'da gerçekleştirilmiştir.

Çeşitli üniversitelerden 157 öğretim üyesi ve öğrenci ile mahalli ve mülki idarelerin yönetici ve temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarından uzmanların katılımıyla gerçekleştirilen Sempozyuma toplam 1530 kişi katılmıştır.

Sempozyum etkinlikleri kapsamında 22 Mart Dünya Su Günü, 23 Mart Dünya Meteoroloji Günü kutlamaları, Fotoğraf Sergisi ve Gençlik Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay'da, 6 üniversiteden toplam 101 lisans ve yüksek lisans öğrencisi taşkın konusunu ele almış ve sonuç bildirgelerini panellerde bizlerle paylaşmıştır.

3 gün süren sempozyum kapsamında; Şehir Taşkınları, Taşkın Tesisleri, İklim Değişikliği, Erken Uyarı Sistemleri ve Yenilikler, Taşkın Risk Yönetimi ve Sigorta, Taşkınların Sosyolojik, Psikolojik, Ekonomik Boyutu ve Taşkın Sonrası Yaşanabilecek Sağlık Problemleri ile Entegre Havza Yönetimi ve Yukarı Havza Tedbirleri başlıklı panellerde taşkın konusu her yönüyle tartışılmış, taşkın risk yönetimi ve taşkın zararlarının azaltılması konusunda aşağıdaki sonuçlar ortaya konmuştur.

- DSİ Genel Müdürlüğünce plan sahasında yer alan dere yatakları ile taşkına maruz sahalar tespit edilerek bu konuda çalışma yapacak kurumlara bildirilmektedir. Ancak, uygulamada bu durumun dikkate alınmaması şehir taşkınlarının meydana gelmesinde en önemli etkidir. Taşkın tesislerinin plan, proje, inşaat ve bakım onarımlarına yerel yönetimlerin ve yararlananların katılımı sağlanarak birlikte hareket etmeleri sağlanmalıdır.
- Hızlı nüfus artışı, göç ve çarpık kentleşmeden oluşan olumsuz etkilere küresel ısınmanın olumsuz etkileri eklendiğinde şehirlerde oluşan taşkın sayısı ve zararlarının daha da artması beklenmektedir. Şehir taşkınlarından oluşan zarar ve etkilerinin azaltılması ancak Valilikler, Kaymakamlıklar, Belediyeler ile ilgili kamu kurum kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının müşterek çalışması ile sağlanabilir.
- Havza memba ve mansabı ile bir bütündür. Bu sebeple ıslah projeleri, havza bazında, memba-mansap ilişkileri dikkate alınarak hazırlanmalı, havzadaki mevcut su ve toprak kaynaklarının, ekosisteme en az zararla kullanımını öngören "Bütünleşik Havza Yönetimi"nin uygulanması sağlanmalıdır.
- Bütüncül havza planlama, yönetim ve uygulamasını sağlayacak yasal alt yapı oluşturulmalıdır
- Entegre havza ıslahında koordinasyonu sağlayacak makam belli değildir. Bu itibarla ekonomik kayıplar oluşmakta ve zaman kaybına yol açılmaktadır. Havza yönetiminde, havzada yaşayanların farklı talep ve beklentileri olan insanların etkin katılımını da sağlayan "Katılımcı Yaklaşım" prensibinin benimsenmesi gerekmektedir.

- *AB katılım sürecinde bulunan Ülkemizde taşkın risklerini değerlendirme ve yönetme odaklı bir yapı oluşturulması ve taşkınların insan sağlığı, çevre, kültürel miraslar ve ekonomik faaliyetler üzerinde yarattığı olumsuz etkileri azaltmak amacıyla havza bazında yönetimi esas alan ve 2007’de yürürlüğe giren “Taşkın Direktifi”ne göre; “Taşkın Risk ve Taşkın Tehlike Haritaları” ile “Taşkın Riski Yönetim Planları”nın hazırlanması zorunluluğu getirilmelidir.*
- *Afetler sırasında oluşabilecek olumsuzlukların azaltılması amacıyla, Ülkemizde uygulanan “taşkın yönetimi” sisteminden, “taşkın risk yönetimi” sistemine geçilmesi sağlanmalı, taşkın risk yönetimine geçilebilmesi için erken uyarı sistemleri çok önemli olup, erken uyarı sistemleri ile birlikte taşkın risk haritaları hazırlanmalıdır. Erken Uyarı sistemleri öncelikle yoğun yerleşim ve risk alanlarında kurularak ülke geneline yayılmalıdır.*
- *Taşkın Tesisleri İşletme Tebliği titizlikle uygulanmalı, Taşkından Koruma Tesislerinin işletilmesi ve korunması amacıyla Valinin başkanlığında Kaymakamlar, Büyükşehir veya İl Belediye Başkanı, İlçe Belediye Başkanları, İl Özel İdaresi Müdürü, Karayolları Bölge Müdürü, Bayındırlık ve İskân Müdürü, İl Sivil Savunma Müdürü, Sağlık İl Müdürü, Orman ve Çevre İl Müdürü ve DSİ Bölge Müdürlüğü yetkililerinden oluşan İl Taşkın Koordinasyon Kurulları düzenli olarak toplanmalıdır.*
- *Taşkından Koruma Tesisleri maksadına uygun olarak işletilmeli ve akarsu yatakları ile tesislere müdahale edilmemeli, vatandaşların, Mahalli İdarelerin, İl Sağlık Müdürlüklerinin üzerine düşen sorumlulukları titizlikle yerine getirmeleri sağlanmalıdır.*
- *Alt yapı tesislerinin kapasite yetersizliği şehir taşkınlarının meydana gelmesinde önemli etkenlerden birisidir. Bu sebeple, kanalizasyon ve yağmur suyu şebeke sistemlerinin deşarjı ayrı sistemler olarak tesis edilmelidir.*
- *İmar planlarının yapımında, bakım-onarım çalışmaları ile taşkın anında yapılması gereken müdahaleler için akarsuların her iki sahilinde asgari 5 m. genişlikte devamlılığı olan yol şeridi ve taşkın riski yüksek olan bölgelerde Q 100 – 1000’lik akımı geçirecek genişlikte ve akarsu yatağı boyunca geçici maksatlı kullanım alanı olarak ayrılmalıdır. Yoğun risk alanında bulunan binaların kamulaştırılarak boşaltılması sağlanmalıdır.*
- *Dere yataklarında faaliyet gösteren kum-çakıl ocaklarının, ruhsat şartlarına uygun olarak çalışmalarının denetimi yapılmalıdır.*
- *Afet anında ve sonrasında oluşabilecek panik ve karmaşayı önlemek amacıyla tek bir iletişim numarası ile gerekli destek sağlanmalıdır (Örneğin; 112).*
- *Tarım arazilerinde meydana gelen taşkınlardan etkilenen çiftçilerin maddi kayıpların azaltılabilmesi için 2005 yılında uygulamaya başlanan TARSİM kapsamında tarım sigortası bilinci artırılmalı ve herkesin karşılayabileceği makul sigorta primleri tespit edilmelidir.*
- *Halkın taşkın konusunda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalı ve bu konudaki duyarlılık artırılmalıdır. Taşkın zararlarının azaltılması amacıyla yerel ve ulusal medya ile işbirliği yapılmalıdır.*
- *Taşkın tehlikesinin belirlendiği alanlarda yerleşime izin verilmemesi esas olmakla beraber, meskun alanlarda taşkınların özellikle kadınlar üzerinde etkisinin daha büyük olduğu göz*

önünde bulundurularak hane halkının demografik durumu belirlenmeli ve göç durumu analizi yapılmalıdır.

- *Felâket halini alan taşkınlar ağır bir psiko-sosyal travma oluşturmaktadır. Taşkının insan üzerinde oluşturacağı stresin olumsuz etkilerini azaltabilmek için taşkın sonrasında etki altında kalan halka psikolojik destek verilmelidir.*
- *Taşkın sonrasında gündelik hayatın idame ettirilebilmesi için yoksul hane halkına öncelik verilmeli, yeterli miktarda sağlıklı su sağlanmalı, katı atıklar toplanmalı, vektör (kene, sivrisinek vb.) ve kemirici kontrolü yapılmalıdır.*
- *Gençlik Çalıştayına katılan öğrenciler tarafından taşkınların çok yönlü olarak ele alınması gerekliliği vurgulanmış, öğrencilerin konunun takipçisi olacağı ve bir sonraki sempozyuma kadar gelişmeleri izleyeceği ifade edilmiştir.*
- *Şehir planları ve taşkın projelerinin geliştirilme safhasında tabii hadiselerle mücadele eden yaklaşımlar yerine bunlara uyumlu yaklaşımlara ağırlık verilmelidir.*
- *Taşkın riskinin algılanması ve taşkın yönetimi açısından gençlerin taşkın öncesi ve sonrası sürece katılımlarının sağlanmalıdır.*
- *Taşkın zararlarının azaltılması ve taşkından korunma için mevcut yasaların titizlikle uygulanması sağlanmalı ve gerektiğinde cezai müeyyideler uygulanmalıdır.*